

Psychologia inwestora

dr Dominika Kordela

Uniwersytet Szczeciński

22 marca 2018 r.

Organizatorzy

Plan spotkania

- Inwestowanie jako decyzja finansowa
- Inwestycje, rodzaje inwestycji
- Inwestowanie racjonalne
- Inwestowanie a ryzyko
- Heurystyki wydawania sądów
- Anomalia rynkowe

Rodzaje decyzji finansowych

- **Decyzje konsumpcyjne** – jaką część dochodów bieżących przeznaczyć na konsumpcję?
- **Decyzje oszczędnościowe** - jaką część dochodów bieżących przeznaczyć na oszczędności?
- **Decyzje inwestycyjne** – jak zainwestować zaoszczędzone pieniądze?
- **Decyzje kredytowe** – kiedy i w jakich przypadkach używać pożyczek i kredytów do realizacji swoich planów inwestycyjnych i konsumpcyjnych?
- **Decyzje związane z zarządzaniem ryzykiem**, które występuje przy konsumpcji, oszczędzaniu, kredytowaniu i inwestowaniu.

Oszczędności i inwestycje

- Oszczędzanie określa się jako powstrzymanie się od bieżącej konsumpcji na rzecz jej zwiększenia w przyszłości (G. Rytelewska).
- Oszczędności bieżące wynikają z różnicy pomiędzy dochodami osobistymi ludności do dyspozycji w danym roku a wydatkami w tym czasie na zakup dóbr i usług (W. Dębski)
- Oszczędności są formą gromadzenia majątku - stanowią one aktywa finansowe i aktywa rzeczowe. Wąsko definiowane oznaczają zasób pieniężny ulokowany na rynku finansowym; natomiast w szerokim ujęciu obejmują wszelkie aktywa nie wykorzystywane w celu zaspokojenia bieżących potrzeb (G. Rytelewska).

Decyzje inwestycyjne

S. Flejterski :

„w przypadku inwestowania czy też oszczędzania przez gospodarstwa domowe rzadko następuje podejmowanie decyzji w warunkach deterministycznych.

Decyzje podejmowane są zazwyczaj w warunkach ryzyka, niepewności, a najczęściej w warunkach - mniejszej lub większej – ignorancji”

Decyzje inwestycyjne inwestorów indywidualnych

Czynniki wpływające na decyzje inwestycyjne:

- oczekiwana stopa zwrotu,
- pożądana płynność,
- koszty zamiany instrumentu finansowego na płynny pieniądź.
- posiadana wiedza w zakresie instrumentów finansowych,
- czas jakim dysponuje inwestor by poświęcić go na analizę instrumentów finansowych,
- horyzont czasowy inwestycji ,
- skłonność do ponoszenie ryzyka inwestycyjnego,
- koniunktura na giełdzie,
- poziom zamożności społeczeństwa,
- czynniki ogólnoeconomiczne (poziom stopy procentowej, stopa bezrobocia etc.).

Decyzje inwestycyjne

Wyniki badań na gruncie teorii z zakresu rynków finansowych wskazują, że decyzje inwestorów odnośnie do wyboru form lokowania wolnych środków pieniężnych zależą od:

- czynników ekonomicznych, tradycji oraz kultury finansowej,
- podejście behawioralne wskazuje dodatkowo na psychologiczne uwarunkowania podejmowania decyzji (np.: heurystyki), w tym również emocjonalne (np.: nastrój, strach, chciwość).

Formy lokowania oszczędności

- Instrumenty depozytowe: lokaty w bankach, depozyty zgromadzone w SKOKach,
- bezpośrednie inwestycje na rynku papierów wartościowych (akcje, obligacje),
- inwestycje pośrednie na rynku papierów wartościowych poprzez nabywanie jednostek uczestnictwa funduszy inwestycyjnych,
- polisy na życie bez lub z funduszem inwestycyjnym.

Dochód z inwestycji

Dochód z inwestycji określa wynik finansowy danej inwestycji: zysk lub stratę.

Zysk lub stratę inwestor osiąga z:

- Przepływów finansowych od momentu zakupu do momentu sprzedaży instrumentu finansowego (odsetki, dywidenda),
- Wzrostu wartości instrumentu finansowego - od momentu zakupu do momentu sprzedaży.

Metody analizy inwestycji w akcje:

1. Metody analizy kursów akcji

2. Analiza fundamentalna

3. Analiza portfelowa

4. Analiza behawioralna

Inwestowanie a ryzyko

Indywidualne postawy wobec ryzyka można określić jako:

- unikanie ryzyka (awersja),
- neutralność wobec ryzyka,
- preferowanie ryzyka.

Racjonalność wyboru inwestycji – podejście teorii portfelowej

Optymalny portfel inwestycyjny nie jest prostym zbiorem różnych instrumentów o tolerowanych przez inwestora relacjach zysk-ryzyko.

Teoria portfelowa zakłada, że inwestorów charakteryzuje niechęć do ryzyka tzn.:

mając do wyboru dwa rodzaje aktywów o równych stopach zwrotu inwestorzy wybiorą aktywa o mniejszym ryzyku.

Portfel efektywny:

- Portfel o mniejszym ryzyku i tej samej stopie zwrotu.
- Portfel o większej stopie zwrotu i tym samym ryzyku.

Psychologia inwestowania

- Inwestorzy podejmują decyzje w oparciu o ograniczoną ilość informacji i wycinkową wiedzę.
- Decyzje podejmowane są pod wpływem emocji.
- Obecny jest mechanizm heurystyki wydawania sądów, czyli uproszczonych reguł wnioskowania.

Heurystyki wydawania sądów

- Heurystyka dostępności
- Heurystyka reprezentatywności
- Heurystyka zakotwiczenia i dostosowania

Efekty wywołane przez heurystyki

- Efekt pierwszego wrażenia
- Efekt poświęconego wysiłku
- Efekt zakotwiczenia
- Efekt nowości
- Zachowanie stadne
- Efekt prestiżu
- Iluzja kontroli

Pułapki psychologiczne

- Nadmierna pewność odnośnie do własnej wiedzy,
- Złudzenie kontroli,
- Nadmierny optymizm,
- Pułapka potwierdzenia,
- Efekt myślenia wstecznego.

Anomalie na rynku

- Efekt końca tygodnia
- Efekt końca miesiąca
- Rajd św. Mikołaja
- Efekt stycznia

Dziękuję